

Изборном већу
Филозофског факултета
Универзитета у Београду

Изабрани одлуком Изборног већа Филозофског факултета у Београду од 21. фебруара 2013. године у Комисију за припрему реферата о кандидатима за избор у звање ДОЦЕНТА за ужу научну област Историја српског народа у новом веку (Увод у историјске студије), са пуним радним временом, на одређено време од пет година, слободни смо да поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс за избор доцента за ужу научну област Историја српског народа у новом веку (Увод у историјске студије) који је расписао Филозофски факултет у Београду, објављен 20. фебруара 2013. године у листу *Послови* бр. 505, пријавио се један кандидат – др Чедомир Антић, виши научни сарадник у Балканолошком институту Српске академије наука и уметности.

Чедомир Антић је рођен 9. октобра 1974. у Београду. Завршио је основну школу и гимназију у Београду. Студирао је историју на Филозофском факултету у Београду од октобра 1994. године. Дипломирао је 14. маја 1999. године. Просечна Антићева оцена са основних студија била је 9,63. Дипломски рад *Друго намесништво (1868–1872) у извештајима доушника* Антић је одбранио са највишом оценом (10). Магистарске студије на Катедри за Историју српског народа у новом веку, Антић је уписао новембра 1999. године. Магистарски рад *Србија и Велика Британија у доба Кримског рата (1853–1856)* Антић је одбранио 21. новембра 2003. године. Просечна оцена Чедомира Антића на магистарским студијама била је 10. Чедомир Антић похађао је постдипломске студије на Факултету за историју, Универзитета у Бристоу, студијске 2001/2002. године. Степен

мастера Савремене историје додељен му је 12. децембра 2002. године. Чедомир Антић је докторирао 22. децембра 2008. године одбранивши тезу засновану на вишегодишњим истраживањима у Србији, Великој Британији и Аустрији под насловом *Велика Британија и Србија у време Првог светског рата*.

Чедомир Антић је запослен у Балканолошком институту САНУ од 1. јула 2002. године. Ангажован је на пројектима „Европа и Балкан у модерно доба: узајамна виђења и међусобна прожимања“ (Министарство за науку, технологију и развој Републике Србије, ев. бр. 2165) и „Дунав и Балкан: културно-историјско наслеђе“ (Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, ев. бр. 177006). Од 2000. до 2002. Антић је био стипендиста Министарства науке и технологије Републике Србије, при Балканолошком институту САНУ. За истраживача сарадника изабран је 2004. године. За Вишег научног сарадника забран је 2010. године. Чедомир Антић говори енглески, руски и француски језик.

Библиографија Чедомира Антића садржи четрнаест монографија и двадесетпет научних радова, више десетина приказа, библиографских јединица, два превода књига и популарних чланака. Антић проучава историју међународних односа, пре свега политику Велике Британије према Србији, Југоославији и балканским државама током 19. и 20. века. Антић је такође истраживао теме из друштвене историје Балкана, писао је једну синтезу нове српске историје и књиге посвећене популаризацији историје. Држао је курсеве на Факултету политичких наука Универзитета у Бањалуци (Република Српска/БиХ), на Дипломатској академији Министарства спољних послова Републике Србије, одржао је предавање на постдипломским студијама Факултета политичких наука универзитета у Констанци (СР Немачка, 2010) и Универзитетског колеџа у Лондону (Велика Британија, 2004). Антић је одржао више јавних предавања у Србији и иностранству (БОШ, Британска амбасада, КАС, Коларчев народни универзитет...)

Међу монографијама и радовима које је Антић до сада објавио издвајамо следеће:

Неутралност као независност, Велика Британија, Србија и Кримски рат (*Neutrality as Independence, Great Britain, Serbia and the Crimean War*) Institute for Balkan Studies, Belgrade 2007. (ISBN 978-86-7179-051-2) је монографија посвећена међународним

односима Велике Британије и Кнежевине Србије у време Кримског рата (1853–1856). Кримски рат био је највећи рат 19. века, у коме су Велика Британија, Француска и Османско царство поразили Русију. Рат је означио врхунац реформских покушаја чији је циљ било очување Османског царства. Кнежевина Србија се почетком рата нашла под великим притисцима и опасностима. Очувавши неутралност, на коју по међународним законима није имала право, она је била поштеђена ратних разарања, а до краја рата је добила и извесно проширење своје аутономије. Антићева књига је, према писању њеног рецензента професора Винфреда Баумгарта са Универзитета Јоханес Гутенберг у Мајнцу, прва књига о Србији за време Кримског рата објављена на неком од страних језика. Антић је написао ову монографију после вишегодишњих истраживања обављених у Великој Британији, Аустрији и Србији. Она садржи велики број нових докумената и потпуно ново тумачење српске политике почетком Кримског рата. Такође, Антић је први објавио непознати документ Фонбланк-Гарашаниновог плана стварања Подкраљевине Србије и преуређења Европске Турске, који представља најдаљи спољнополитички домет Гарашанинових настојања да пронађе подршку за замисли дефинисане у *Начертанију*.

Антићева докторска теза објављена је под насловом *НЕИЗАБРАНА САВЕЗНИЦА: Србија и Велика Британија у Првом светском рату (НЕИЗАБРАНА САВЕЗНИЦА: Србија и Велика Британија у Првом светском рату*, Завод за уџбенике, Београд 2012. (ISBN 978-86-17665-3)). Она представља прву целовиту синтезу српско-британских међународних односа. Чедомир Антић је представио опширан приказ дипломатских, војних, економских, културних и хуманитарних односа две државе. Монографија је структурирана хронолошки и у извесним случајевима тематски. Посебно су занимљива нова тумачења мотива британске политике према Србији, српско-британских преговора у време настојања да буде оформљен Трећи балкански савез, британске улоге у Солунском процесу и ставу Лондона према ратним циљевима Србије и југословенском уједињењу. Антић је, после седам година истраживања, успео да пронађе велики број раније необјављених докумената и на њиховим темељима заснује неколико важних закључака који су допринели новом тумачењу британско-српских односа за време Првог светског рата, поделе у британској елити која је постојала у вези са Србијом, крајњих ратних циљева, дипломатске позадине српског повлачења преко Албаније... Један од рецензената

монографије био је академик проф. др Драгољуб Р. Живојиновић. Антићеву књигу објавио је Завод за уџбенике из Београда, она је богато опремљена, садржи и 11 новоизрађених карата које донекле мењају досадашње виђење историје Првог светског рата на Балкану.

Кандидат је аутор прве и једине биографије сер Ралфа Пеџета (*Ralph Paget – A Diplomat in Serbia*, Institute of Balkan Studies SASA, Belgrade 2006. (ISBN 978-86-7179-049-9)), британског дипломате и хуманитарца који је одиграо важну улогу у међународној афирмацији идеје југословенског уједињења. Пеџет је био део круга најзначајнијих британских дипломата током прве четвртине 20. века. Поред значајне улоге у Србији коју је одиграо као посланик од 1910. до 1913. и као комесар британског Црвеног крста 1915. године, Пеџет је био утицајни британски дипломатски представник у Сијаму, касније током рата био је помоћник подсекретара за спољне послове, творац спољне политике и члан британске делегације током Конференције мира у Паризу. Пеџет је завршио каријеру као први амбасадор Велике Британије у Бразилу. Предговор за ову монографију написао је британски историчар Нејџел Брејли (Nigel Brailey).

У студији *Плуралистички приступ и нова историја Балкана (Pluralistic Approach and a New History of the Balkans*, Историјски часопис 49 (2002), 261–274) Антић је представио могуће примене методологије плуралистичке историографије, каква је конципирана почетком 21. века, на писање историје Балкана.

Антић је пронашао, превео и објавио раније непознати британски путопис из Србије написан 1853. године, који представља један од најдужих путописа из Србије тог времена на енглеском језику (са осам илустрација). Овај путопис и његов превод Антић је објавио упоредо са путописом Константина Богдановића из Лондона написаног 1846. године. Ови путописи, њихови преводи и хронологија раних британско-српских односа објављени су двојезично у књизи *A Country of Holidays and A City of Monuments: Great Britain and Serbia in the mid 19th century (Земља празника и град споменика: Србија и Британија половином 19. века*, Траг, Велика Плана 2004. (ISBN 86-905605-0-5)).

Кандидат је пронашао и први објавио најранију биографију Карађорђа Петровића написану на енглеском језику (*Карађорђе и Велика Британија*, Мешовита

грађа/Miscellanea, Нова серија, 23 (2004), 125–136). Реч је некрологу српском војводи који је објављен у Тајмсу два месеца после његовог убиства 1817. године.

Чедомир Антић је пронашао преписку британског генералног конзула у Београду Т. Г. Де Фонбланка и главнокомандујућег савезничких трупа на Криму лорда Реглана (Field Marshal FitzRoy James Henry Somerset, 1st Baron Raglan). Ова преписка је по први пут представљена у чланку *To Crimea Via Belgrade: Thomas Fonblanque to Lord Raglan 1854–1855*, објављеном у часопису *Балканика* (*To Crimea Via Belgrade: Thomas Fonblanque to Lord Raglan 1854–1855, Balcanica XXXIX* (2008), 123–130). Извештаји садрже нова сазнања о исхрани, здравственим приликама и обичајима народа Балкана и Источне Европе. Академик проф. др Милорад Екмечић је у својој рецензији веома повољно оценио документе, њихово тумачење и представљање у Антићевом чланку.

У раду *Stranke u Srbiji u vreme monarhije i "Druge republike"*, Pravo i društvo, god. I, br. 1, Beograd 2010. (ISSN 1821–4118) Антић је представио слабе и нејасне везе традиција политичких странака српске монархије (1881–1919) са странкама тзв. Друге републике. Занимљиви су поједини ауторови закључци, посебно онај према коме је услед великих социјалних, економских, демографских и политичких промена већином нестала традиција странака из време Краљевине Србије, док је само међу деловима елите и појединим реформским групама остала извесна традиција странака из времена југословенске монархије.

У студији *The Formative years of the Principality of Serbia (1804–56): Ottoman Influences (Ottoman Rule and the Balkans 1760–1850: Conflict, Transformation, Adoption*, ed. Antonis Anastasopoulos and Elias Kolovos, University of Crete – Department of History and Archaeology: Rethymno 2007, 243–248. (ISBN 978-960-88394-4-1)) аутор сагледава османске утицаје на формирање српске државности током прве половине 19. века. Поред углавном познатих процеса представљених у литератури и периодици аутор је представио јавности једно уставно тумачење британског дипломате у Србији који је у једном званичном документу из 1852. године тврдио да је титула Великог војводе коју је имао Тома Вучић-Перишић (од 1844 године) била установа савладара–регента створена под утицајем османске праксе примењене у Египту.

У раду *Лука и железница: историја Округа приморског као студија балканског колонијализма* (*Un port et une voie de chemin de fer: histoire d'une province maritime comme étude du colonialisme dans les Balkans*, ACTES, 10th International Congress of the Association Internationale d'Etudes du Sud-Est Europeen AIESEE, Paris, 23–27 September 2009, Paris 2011, 82–91, (ISBN 978-2-910860-13-4)) Чедомир Антић представио је историју српске власти на Северу Албаније у раздобљу од новембра 1912. до априла 1913. године, када је ова област била укључена у састав Краљевине Србије као њен тридесет и трећи округ. Антић је поред реконструкције војних и политичких догађаја покушао да српску политику протумачи у складу са њеним европским узорима, посебно упоређујући француски и италијански колонијализам у Африци са српским плановима у Албанији. Антић је скренуо пажњу на у науци познат, али недовољно уважен концепт аутономије коју је српска влада у два наврата – 1912. и 1915. године – понудила Албанцима са Косова, Метохије и северне Албаније. Антић овај концепт пореди са савременим пројектом самоуправе за Ирску.

У раду *Гледстон и Србија* (*Gladstone and Serbia*, The South Slav Journal, Vol. 29, No. 3–4, London 2010, 5–13), објављеном у броју *The South Slav Journala* посвећеном двестагодишњици рођења великог британског државника, Антић је покушао да у најважнијим цртама реконструише политику Вилијема Гледстона према Кнежевини Србији и другим балканским државама и народима. У овом чланку први пут је представљено писмо српског либерала и историчара Стојана Бошковића упућено Гледстону, које се чува у рукописном одељењу Британске библиотеке.

Чедомир Антић је 2012. године по четврти пут уредник и један од аутора годишњег *Извештаја о политичким правима српског народа у региону* (*Political Rights of the Serbs in the Western Balkans: 2011 Report Summary*, Progressive Club, Belgrade 2012, 7–75, ISSN 1821-200X). Реч је о политичким правима српског народа који живи у осам држава које су суседне и околне Републици Србији. Године 2012. овај извештај је објављен и на енглеском језику. Извештај доноси анализу промена и стања у уставним и другим законским документима држава у којима делови српске нације живе као конститутивни или мањински народ. Такође, анализирани су политички догађаји и јавни наступи, те медијске кампање у вези са српским народом у овим државама. Извештаји о политичким

правима српског народа у региону постали су основа Стратегије политике владе Србије према српском народу у региону из 2010. године.

Имајући у виду све наведено желимо да Изборном већу Филозофског факултета у Београду препоручимо да усвоји наш реферат и колегу др Чедомира Антића изабере у звање ДОЦЕНТА за ужу научну област Историја српског народа у новом веку (Увод у историјске студије), са пуним радни временом, на одређено радно време од пет година. Сматрамо да се ради о вредном и добром историчару који је својим досадашњим научним резултатима, радом на другим универзитетима и популаризацијом историјске науке завредео наше високо стручно поверење да буде изабран у звање ДОЦЕНТА на Филозофском факултету у Београду.

У Београду

Комисија:

4. марта 2013. године

Др Радош Љушић, редовни професор
Филозофски факултет, Београд

Др Сузана Рајић, ванредни професор
Филозофски факултет, Београд

Др Дејан Микавица, ванредни професор
Филозофски факултет, Нови Сад